

Maailmantalouden trendit

Maailmantalouden kehitystrendit lyhyellä ja pitkällä aikavälillä ja niiden vaikutukset suomalaiseseen metsäteollisuuteen.

Christer Lindholm

Tästä on kyse

- Perinteisten metsäteollisuustuotteiden kysyntä ja hintakehitys korreloi vahvasti *talouskasvun* kanssa • ”se mikä on hyväksi talouskasvulle on yleensä hyväksi myös metsäteollisuudelle”.
- Vahvasti vientivetoiselle suomalaiselle metsäteollisuudelle myös *kansainvälinen vapaakauppa* on ensiarvoisen tärkeää – ja protektionismi vastaavasti vakava uhka.

Lyhyen aikavälin kasvunäkymät

- ”Köyhät vievät ja rikkaat vikisevät”.
- Kasvutalouksia (erityisesti Kiinaa) uhkaa kuitenkin talouden *ylikuumeneminen*.
- Kehittyneiden talouksien suurimmat epävarmuustekijät ovat *julkinen velkaantuminen, työttömyys* ja uuden *rahoituskriisin* uhka.

Pitkän aikavälin kasvunäkymät

- Myös pitkällä aikavälillä kasvutalouksien ennustetaan kasvavan selvästi kehittyneitä talouksia nopeammin.
- Maailmantalouden "Top 5" vuonna 2050:
 1. Kiina
 2. Yhdysvallat
 3. Intia
 4. Japani
 5. Brasilia

Taloukasvu ja väestönkasvu

- Kasvutalouksissa ja kehitysmaissa työikäisen väestön ennustetaan kasvavan **1,5 miljardilla** vuoteen 2050 mennessä (kehittyneet taloudet - 100 miljoonaa).
- Nopeasta väestönkasvusta johtuen BKT *henkeä kohti* ei kasva läheskään yhtä nopeasti kuin BKT; vielä vuonna 2050 Yhdysvaltain BKT henkeä kohti on 3 kertaa suurempi kuin Kiinan ja 8 kertaa suurempi kuin Intian.

Nopea väestönkasvu – mahdollisuus vai uhka?

- *Potentiaalinen talouskasvu* = työvoiman määrän kasvu + työvoiman *tuottavuuden* kasvu.
- Jos *todellinen* talouskasvu jää potentiaalista talouskasvua hitaammaksi, nopea väestönkasvu johtaakin nopeasti kasvavaan *työttömyyteen*.

Merkittävimmät uhkatekijät pitkän aikavälin talouskasvulle

- Kansainväliset rahoituskriisit
- Kauppapoliittisen protektionismin paluu
- Energian, elintarvikkeiden ja muiden luonnonvarojen kallistuminen

Kansainväliset rahoituskriisit

- Viimeisen 30 vuoden aikana merkittäviä rahoituskriisejä on esiintynyt keskimäärin 2 kertaa vuosikymmenessä.
- Vuosien 2007-2009 ”subprimekriisistä” on opittu jotain – mutta onko opittu tarpeeksi?

Ongelman todellinen ydin

- Rahoitusmarkkinat ovat jo aikoja sitten kasvaneet ulos perinteisestä roolistaan reaalityalouden palvelijana.
- Koko maailman investoinnit kiinteään pääomaan yhdeltä vuodelta vastaavat **4-5 päivän** rahoitusmarkkinatransaktioita • ”ylijäämäpääomalle” on etsittävä tuottoa puhtaasti *spekulatiivisista* sijoituksista.

Protektionismin uhka ja vapaakaupan tulevaisuus

- Toisen maailmansodan jälkeen alkanut kansainvälinen yhteistyö maailmankaupan vapauttamiseksi (GATT, WTO) on viimeisen 10 vuoden aikana käytännössä polkenut paikallaan.
- Vuoden 2009 kansainvälisen taantuman aikana alkoi myös esiintyä merkkejä sekä suorasta että välillisestä *protektionismista*.

Protektionismin vaikutukset metsäteollisuuteen

- Vientitullien vaikutukset raaka-aineiden hintaan ja saatavuuteen.
- Tuontitullien vaikutukset tuotannon maantieteelliseen sijoittumiseen • mahdollisuus päästä tärkeän markkina-alueen tullimuurien sisälle entistä tärkeämpi tekijä.

Luonnonvarojen kallistuminen

- Rajallinen tarjonta + kasvava kysyntä = korkeampi hinta.
- Energian ja elintarvikkeiden hintakehitys vaikuttaa paitsi suoraan pitkän aikavälin talouskasvuun myös *maankäytön vaihtoehtoiskustannuksiin*.